

info@waarderingskamer.nl

070 - 311 05 55

Datum onderzoek
22 december 2022

Datum rapport
4 januari 2023

Onderzoeksrapport naar de kwaliteit van de taxaties van de gemeente Groningen

Samenvatting

Dit rapport beschrijft de bevindingen uit het onderzoek naar de taxaties naar waardepeildatum 1 januari 2022.

Onderzocht zijn:

- de juistheid en volledigheid van de objectkenmerken,
- de aansluiting van de taxaties op verkoopprijzen en andere marktgegevens (of de kengetallen uit de taxatiewijzers)
- de juistheid van de onderlinge verhoudingen tussen de getaxeerde WOZ-waarden.

Conclusies over bekend maken nieuwe WOZ-waarden

De Waarderingskamer stemt in met het verzenden van de beschikkingen

U heeft meer dan 90% van de woningen en meer dan 90% van de niet-woningen gecontroleerd en goed bevonden.

Oordeel kwaliteit taxaties woningen

De kwaliteit van de taxaties is in zijn algemeenheid voldoende gewaarborgd, wel adviseren wij u om nog aanvullende controles uit te voeren.

Oordeel kwaliteit taxaties courante niet-woningen

De kwaliteit van de taxaties is voldoende gewaarborgd.

Oordeel kwaliteit taxaties incourante niet-woningen

De kwaliteit van de taxaties is voldoende gewaarborgd. Dit onderdeel is niet besproken tijdens de inspectie ter plaatse. Op basis van de bestandsanalyse is de conclusie getrokken.

Oordeel kwaliteit taxaties agrarische objecten

De kwaliteit van de taxaties is voldoende gewaarborgd. Dit onderdeel is niet besproken tijdens de inspectie ter plaatse. Op basis van de bestandsanalyse is de conclusie getrokken.

Gemaakte afspraken taxaties woningen

We hebben met u afgesproken dat u voor het bekendmaken van de nieuwe WOZ-waarden in ieder geval nog de volgende werkzaamheden uitvoert:

de (geïndexeerde ratio's) onder de 0,97 (45% van de verkopen) worden nog langsgelopen. De doorwerking van de wijziging naar de groep wordt hierin meegenomen.

De ruim 800 objecten waar de toegekende oppervlakte afwijkt van de oppervlakte bij de onderdelen grond (som) afwijkt van elkaar worden gecontroleerd en weggewerkt.

De ligging wordt uitgeleverd op objectniveau. De verschillen staan bij de gemeente echter geregistreerd op onderdeelniveau, dit leidt tot verschillen ten opzichte van de conclusies die getrokken worden op basis van het aangeleverde bestand. Daar waar de ligging op straatniveau onlogisch afwijkt, wordt nog een controle uitgevoerd.

Inhoudsopgave

1. Toelichting op het onderzoek naar de kwaliteit van de taxaties	4
2. Objectkenmerken.....	5
3. Woningen	7
4. Courante niet-woningen.....	13

1. Toelichting op het onderzoek naar de kwaliteit van de taxaties

De Waarderingskamer houdt toezicht op de uitvoering van de Wet WOZ. Maar wanneer vinden wij nu dat een gemeente of een samenwerkingsverband (hierna: gemeente) het goed of juist niet goed doet? Daarvoor hanteren wij eenduidige criteria. Deze zijn terug te vinden in de [Waarderingsinstructie](#).

Wij hebben onze controles uitgevoerd, nadat de gemeente eerst zelf de nieuwe WOZ-waarden heeft gecontroleerd en gefiatteerd. Deze door de gemeente gecontroleerde nieuwe WOZ-waarden heeft de gemeente aan de Waarderingskamer aangeleverd in een bestand met daarin ook de onderbouwende gegevens. Op dit bestand hebben diverse controles plaatsgevonden, die in hoofdlijnen overeenkomen met de [Standaard voor ratiocontroles](#) en de [beoordelingsprotocollen voor de taxaties](#). Na onze bestandsanalyse van alle taxaties in de gemeente, hebben we een selectie gemaakt van de objecten waarover we vragen hebben. In dit onderzoek hanteren we het systeem van ‘*comply or explain*’. Dit wil zeggen dat als uit onze bestandsanalyse blijkt dat de gemeente op een onderdeel voldoet aan onze eisen, we tijdens het onderzoek minder of geen aandacht besteden aan dit oordeel. We nemen de (positieve) bevindingen uit de bestandsanalyse wel mee in ons oordeel.

Wij hebben tijdens dit onderzoek de gemeente de gelegenheid gegeven om de totstandkoming van de modelwaarden en de uitvoering van de kwaliteitscontroles toe te lichten. Daarnaast hebben we een aantal objecten besproken om te beoordelen of onze bevindingen uit de bestandsanalyse correct waren. Deze drie facetten (bestandsanalyse, toelichting door de gemeente, bespreken individuele objecten) hebben geleid tot onze uiteindelijke oordelen die zijn beschreven in deze rapportage. Een overzicht van de objecten die we hebben besproken met de betrokken medewerkers hebben we, indien daar behoefte toe was, verstrekt aan de gemeente.

Aanleveren gegevens

Zonder gegevens is toezicht niet mogelijk. Voorafgaand aan het oordeel over de kwaliteit van de taxaties, beoordelen wij daarom of de benodigde gegevens op adequate wijze zijn aangeleverd.

Bevindingen technische verwerkbaarheid en volledigheid gegevensbestand

Beoordeeld	Bevinding	Oordeel
Algemene bevindingen aangeleverde bestanden	We hebben geen bijzonderheden geconstateerd.	Voldaan aan criteria

2. Objectkenmerken

Voor het taxeren van WOZ-waarden wordt gebruik gemaakt van taxatiemodellen. Bij het gebruik van taxatiemodellen is het van groot belang dat de objectkenmerken waarmee deze taxatiemodellen werken, juist staan geregistreerd in de WOZ-administratie. Het is daarom belangrijk dat regelmatig onderzoek wordt gedaan naar de juistheid, volledigheid, betrouwbaarheid en actualiteit van de objectkenmerken. Wij maken bij de objectkenmerken onderscheid tussen de juistheid en volledigheid van de primaire objectkenmerken (zoals bouwjaar, oppervlakte, woningtype, bijgebouwen) en van de secundaire objectkenmerken (kwaliteit, onderhoud, uitstraling, doelmatigheid, voorzieningen) en de bijhouding daarvan.

Dit onderzoek kan bestaan uit vergelijking van de gegevens uit de WOZ-administratie met externe bronnen (verkoopadvertenties, gegevens verstrekt door belanghebbenden en met name ook belanghebbenden met een groot aantal WOZ-objecten zoals woningcorporaties). Maar er kan ook worden vergeleken met andere gegevensbestanden zoals de Basisregistratie adressen en gebouwen (BAG).

Bij het beoordelen van de kwaliteit van de primaire en secundaire objectkenmerken voor woningen en niet-woningen kijken we eerst naar de resultaten van de controles die de organisatie zelf heeft uitgevoerd (zelfevaluatie) en naar de verbetermaatregelen die zijn getroffen. Vervolgens toetsen we op basis van een analyse van de bestanden of het beeld dat de organisatie heeft van de kwaliteit overeenkomt met ons beeld.

Oordeel over de interne controle juistheid en volledigheid van de objectkenmerken

Om de juistheid, actualiteit, volledigheid en betrouwbaarheid van de objectkenmerken te blijven waarborgen, moeten regelmatig controles worden uitgevoerd. Onderstaande tabel beschrijft op welke wijze de gemeente de juistheid en de volledigheid van de objectkenmerken heeft onderzocht.

Beoordeeld	Bevinding	Oordeel
Kwaliteitsbewaking (IC) juistheid, volledigheid, betrouwbaarheid en actualiteit van de objectkenmerken	Dit onderzoek heeft tot op heden nog niet plaatsgevonden. Er wordt wel veel aandacht besteed aan de objectkenmerken. Begin 2023 wordt een integrale inventarisatie van de kenmerken opgestart.	Niet voldaan aan criteria, afwijking verklaard
Wanneer is dit onderzoek uitgevoerd?	1 oktober 2020	Niet voldaan aan criteria
Is er een rapportage aanwezig of kunnen bevindingen uit dit onderzoek op andere wijze worden aangetoond?	Nee	Verbeterpunt

Oordeel bijhouding, juistheid en actualiteit objectkenmerken

Op basis van het bovenstaande komen wij tot de volgende oordelen:

Beoordeeld	Bevinding	Oordeel
Proces bijhouding objectkenmerken woningen	De uitvoeringsorganisatie heeft al wel een plan hoe de secundaire kenmerken naast de processen gaan worden gecontroleerd zodat deze eens per vijf jaar worden gecontroleerd. Dit plan voorziet echter niet in de controle op de primaire objectkenmerken	Aandachtspunt
Proces bijhouding objectkenmerken courante niet-woningen	De toestandsfactoren wordt voornamelijk gecontroleerd voor objecten waarvan een signaal (PMA, bezwaar, bouwvergunning) bekend is. Naastgelegen objecten of eventueel domino-effect krijgen (nog) weinig aandacht	Niet voldaan aan criteria, afwijking verklaard

Oordeel over de kwaliteit van de bij de taxaties gebruikte objectkenmerken

Op basis van ons onderzoek en de toelichting door de gemeente komen wij tot de volgende oordelen:

Beoordeeld	Bevinding	Oordeel
Kwaliteit geregistreerde primaire objectkenmerken van de woningen	De juistheid en de volledigheid van de primaire objectkenmerken is naar behoren. De verschillen tussen de vraagprijsinformatie en de geregistreerde GBO is substantieel. Gemeente Groningen waardeert al vanaf de beginperiode van de uitvoering van de Wet WOZ op gebruiksoppervlakte. Wellicht goed om zelf een steekproef te doen van de actuele kwaliteit van de gebruiksoppervlakte. Vanwege de overstap naar GBO bij veel gemeenten de afgelopen jaren zijn daar mooie tools voor beschikbaar.	Aandachtspunt
Kwaliteit geregistreerde secundaire objectkenmerken van de woningen	De juistheid en de volledigheid van de secundaire objectkenmerken kan op onderdelen worden verbeterd.	Verbeterpunt
Juistheid objectafbakening courante niet-woningen	Geen bijzonderheden geconstateerd.	Voldaan aan criteria
Kwaliteit geregistreerde primaire objectkenmerken van de courante niet-woningen	De registratie zoals die er nu is wordt gebruikt als uitgangspunt. Niet bekend is of deze daadwerkelijk aansluit bij de straatactualiteit.	Niet voldaan aan criteria, afwijking verklaard
Kwaliteit geregistreerde secundaire objectkenmerken van de courante niet-woningen	De KOUDV weerspiegelt de straatwerkelijkheid.	Voldaan aan criteria

3. Woningen

Bij de beoordeling van de kwaliteit van de taxaties van woningen kijken we eerst naar de resultaten van de controles die de organisatie zelf heeft uitgevoerd (zelfevaluatie) en naar de verbetermaatregelen die zijn getroffen en die nog zullen worden getroffen. Vervolgens toetsen we op basis van een analyse van de bestanden of het beeld dat de organisatie heeft van de kwaliteit overeenkomt met ons beeld. Tenslotte toetsen wij onze bevindingen aan de hand van enkele door ons geselecteerde woningen.

Permanente marktanalyse

Het proces van taxeren met taxatiemodellen (modelmatige waardebeoordeling) van woningen kent een aantal stappen. Een essentiële stap is de marktanalyse. Hierbij worden alle verkochte woningen

geanalyseerd, waarbij niet alleen de omstandigheden rond de verkoop onderzocht worden, denk aan familietransacties, verkopen aan huurders, woningen op erfpachtgrond of veilingverkopen, maar bijvoorbeeld ook gekeken wordt wat er nu precies is verkocht (één of meerdere woningen, wel of niet inclusief een garage of een parkeerplaats; inboedel).

Er dient zeer zorgvuldig te werk te worden gegaan bij de uitvoering van deze marktanalyse. Het is belangrijk om de verkoopprijzen van de verkochte woningen en de toestand op het moment van verkoop te analyseren. Dit kan door verkochte woningen te bezoeken of door het verzenden van inlichtingenformulieren naar de kopers. Wij adviseren om in deze inlichtingenformulieren de objectgegevens op te nemen die al bij de gemeente bekend zijn, zoals: bouwjaar, oppervlakte en bijgebouwen, en eventueel andere gegevens uit de verkoopadvertentie. Het formulier is dan gemakkelijker in te vullen door de nieuwe eigenaar. Op basis van de uit de terugontvangen formulieren verkregen informatie kan vervolgens worden bepaald of deze informatie voldoende is of dat vervolgacties moeten plaatsvinden om het verkoopcijfer goed te kunnen analyseren. Daarnaast is het verzamelen van verkoopadvertenties (vraagprijzen en de aanvullende (object)gegevens) steeds belangrijker.

Oordeel over marktanalyse woningen

Op basis van het bovenstaande komen wij tot de volgende oordelen over de uitgevoerde marktanalyse:

Beoordeeld	Bevinding	Oordeel
Voortgang analyse marktgegevens	t/m december 2022	Aandachtspunt
Volledigheid marktanalyse	De marktanalyse is niet juist uitgevoerd. De wijzigingen/verbeteringen na aankoop kwamen niet of in onvoldoende mate tot uitdrukking in de waarde.	

Marktontwikkeling

Om te kunnen controleren of de taxaties aansluiten op marktniveau is het noodzakelijk om inzicht te hebben in de marktontwikkeling. Inzicht in de marktontwikkeling is ook van groot belang voor zorgvuldige communicatie in de richting van belanghebbenden en voor het correct aanpassen van de belastingtarieven door gemeente, waterschap en Belastingdienst.

Waardeontwikkeling WPD* 1-1-2021 tot WPD 1-1-2022	Opgave gemeente	Bestandsanalyse
Waardeontwikkeling alle woningen	18,2%	18,43%
Waardeontwikkeling verkochte woningen	19,2%	19,48%

*WPD=waardepeildatum

Als basis voor dit onderzoek naar de kwaliteit van taxaties en uw kwaliteitsbeoordeling, gaan we uit van de kengetallen die de gemeente heeft opgegeven in de vragenlijst kwaliteit taxaties waardepeildatum 2022. Wij vergelijken deze met de kengetallen die wij hebben berekend bij de analyse van het door de gemeente aangeleverde bestand.

Kwaliteitseisen afronding herwaardering WAARDEPEILDatum 2022	Ratio (vragenlijst)	Ratio (bestandsanalyse)	Oordeel
Ratio A	1,02	1,0191	Voldaan aan criteria
Ratio B	1,03	1,0317	Voldaan aan criteria
Verhouding ratio A en ratio B	-0,01		Voldaan aan criteria
Ratio 1e helft 2021	1,11	1,1107	Voldaan aan criteria
Ratio 2e helft 2021	1,01	1,0084	
Ratio 1e helft 2022	0,94	0,9374	
Ratio flats, appartementen	1,02	1,0218	Voldaan aan criteria
Ratio boven-, benedenwoningen.	1,02	1,0252	Voldaan aan criteria
Ratio eengezinswoningen	1,02	1,0261	Voldaan aan criteria
Ratio 2 onder 1 kap	1,02	1,0154	Voldaan aan criteria
Ratio vrijstaand	0,99	0,9893	Voldaan aan criteria

Kwaliteitscontroles taxaties en onderlinge waardeverhoudingen

Naast de beoordeling van de kengetallen uit de vragenlijst, hebben wij een globale analyse gemaakt van de door u geleverde bestanden. Wij willen benadrukken dat deze controle niet in de plaats kan komen van de controles die de gemeente zelf dient uit te voeren. Wij hebben deze analyse gedaan aan de hand van de onderwerpen die in het beoordelingsprotocol taxaties woningen zijn opgenomen en gekeken naar de volgende onderdelen:

- aansluiting van de taxaties op marktniveau;
- consistente ontwikkeling ten opzichte van vorige waardepeildatum (rekening houdend met de lokale waardeontwikkeling);
- consistentie taxaties verkochte woningen ten opzichte van niet-verkochte woningen;
- onderlinge consistentie in de taxaties van vergelijkbare woningen;
- verwerking bezwaren.

Tevens beoordelen we hoe het taxatiemodel is ingericht en geoptimaliseerd (gekalibreerd), hoe de WOZ-waarden tot stand zijn gekomen op basis van dit model, hoe deze waarden zijn gecontroleerd en bij hoeveel objecten de met het taxatiemodel bepaalde waarde op een handmatige wijze is aangepast.

Op basis van een beoordeling van verschillende kengetallen en een toelichting hierop door de betrokken medewerkers komen wij tot het onderstaande oordeel:

Beoordeeld	Bevinding	Oordeel
Percentage handmatige aanpassingen uitkomsten taxatiemodel	Het aantal handmatige aanpassingen is gering.	Voldaan aan criteria

Oordeel kwaliteitscontroles taxaties woningen

Op basis van een beoordeling van verschillende kengetallen en een toelichting hierop door de betrokken medewerkers komen wij tot het onderstaande oordeel:

Beoordeeld	Bevinding	Oordeel
Aansluiting taxaties op marktniveau	De kwaliteit van de taxaties is (nog) onvoldoende gewaarborgd. Bijna de helft van de ratio's van de verkochte woningen ligt lager dan 0,97 (op basis van naar waardepeildatum geïndexeerde ratio).	Niet voldaan aan criteria
Scheefheid van de taxaties	De kwaliteit van de taxaties is voldoende gewaarborgd.	Voldaan aan criteria
Consistentie ten opzichte van de vorige herwaardering	De kwaliteit van de taxaties is (nog) onvoldoende gewaarborgd.	Aandachtspunt
Juistheid onderlinge waardeverhoudingen	De kwaliteit van de taxaties is voldoende gewaarborgd.	Voldaan aan criteria
Juistheid modelmatige waardebeoordeling	De kwaliteit van de taxaties is voldoende gewaarborgd. De in eerdere jaren gebruikte correctiefactor, naast de KOUDV, wordt niet meer toegepast.	Voldaan aan criteria

Kwaliteitscontroles selectie onderbouwende verkopen op taxatieverslag

Bij de beoordeling gaan wij primair uit van onze vier criteria voor het vermelden van relevante marktgegevens op de taxatieverslagen. De vier criteria zijn:

1. de vergelijkbare verkochte woningen op het taxatieverslag liggen in dezelfde buurt;
2. de vergelijkbare verkochte woningen op het taxatieverslag zijn van dezelfde categorie;
3. de vastgestelde waarde van de vergelijkbare verkochte woningen op het taxatieverslag verschilt maximaal 35% van de vastgestelde waarde van de getaxeerde woning;
4. de op het taxatieverslag vermelde vergelijkbare verkochte woningen hebben een verkoopdatum tussen een jaar voor de waardepeildatum en een jaar na de waardepeildatum.

Juiste vergelijkbare verkochte woningen op het taxatieverslag zijn essentieel om belanghebbenden te overtuigen van de juistheid van de WOZ-waarde. Het kiezen van de verkochte woningen die worden vermeld, gebeurt voor een groot gedeelte geautomatiseerd. Echter een geautomatiseerde selectie zonder controle kan voor belanghebbenden leiden tot onbegrip. Een niet-vergelijkbare woning op het taxatieverslag doet afbreuk aan hun vertrouwen in de juistheid van de waarde. De op het taxatieverslag vermelde woningen voldoen doorgaans aan de vooraf ingestelde parameters, maar er kunnen ook woningen zijn die de WOZ-waarde beter onderbouwen ondanks dat ze niet of minder voldoen aan de vooraf gestelde parameters. Een goede controle hierop vinden wij daarom belangrijk.

Eindoordeel onderbouwingen

Op basis van de kengetallen, de deelwaarneming en de toelichting van de gemeente, komen wij tot het onderstaande oordeel:

Beoordeeld	Bevinding	Oordeel
Kwaliteitscontroles onderbouwingen	De kwaliteit van de relevante marktgegevens op het taxatieverslag vinden wij voldoende gewaarborgd.	Voldaan aan criteria

4. Courante niet-woningen

Courante niet-woningen zijn onroerende zaken die niet als woning worden gebruikt en die op de vrije markt kunnen worden verkocht of verhuurd. Het gaat vooral om winkels, kantoren en bedrijfsruimten. Ook het proces van taxeren met taxatiemodellen (modelmatige waardebeoordeling) van courante niet-woningen kent een aantal stappen. Om de courante niet-woningen te kunnen taxeren is een marktanalyse essentieel. Anders dan bij woningen wordt bij courante woningen niet alleen gekeken naar verkooptransacties, maar ook naar verhuurtransacties. In de marktanalyse worden diverse aspecten van transacties onderzocht. Bijvoorbeeld of sprake is van beleggingstransacties, incentives bij aangaan van een huurcontract, eigen gebruik of langdurige huurders. Daarnaast moet de gemeente rekening houden met leegstand en of de panden kansrijk dan wel kansarm voor de verhuur zijn. Nadat de marktanalyse is afgerond, kunnen WOZ-waarden van courante niet-woningen modelmatig worden bepaald.

Bij het beoordelen van de kwaliteit van de taxaties van courante niet-woningen kijken we eerst naar de resultaten van de controles die de organisatie zelf heeft uitgevoerd (zelfevaluatie) en naar de verbetermaatregelen die zijn getroffen of die nog zullen worden getroffen. Vervolgens toetsen we op basis van een analyse van de bestanden of het beeld dat de organisatie heeft van de kwaliteit overeenkomt met ons beeld. Tenslotte toetsen wij onze bevindingen aan de hand van enkele door ons geselecteerde objecten.

Oordeel over marktanalyse courante niet-woningen

Op basis van het bovenstaande komen wij tot de volgende oordelen over de uitgevoerde marktanalyse:

Beoordeeld	Bevinding	Oordeel
Voortgang analyse marktgegevens	t/m december 2022	Voldaan aan criteria
Oordeel inhoudelijke volledigheid marktanalyse	De marktanalyse is juist uitgevoerd.	

Marktontwikkeling

Om te kunnen controleren of de taxaties aansluiten op marktniveau is het noodzakelijk om inzicht te hebben op de marktontwikkeling. Inzicht in de marktontwikkeling is ook van groot belang voor zorgvuldige communicatie in de richting van belanghebbenden en voor het correct aanpassen van de belastingtarieven door gemeente, waterschap en Belastingdienst.

Waardeontwikkeling WPD 1-1-2021 tot WPD 1-1-2022	Opgave gemeente	Bestandsanalyse
Waardeontwikkeling alle niet-woningen	3,2%	0,3%
Waardeontwikkeling kantoren	4,5%	4,5%
Waardeontwikkeling bedrijfsruimte	4,6%	3,6%
Waardeontwikkeling winkels	1,7%	1,7%
Waardeontwikkeling horeca	3,4%	3,5%

Als basis voor dit onderzoek naar de kwaliteit van taxaties en uw kwaliteitsbeoordeling, gaan we uit van de kengetallen die de gemeente heeft opgegeven in de vragenlijst kwaliteit taxaties waardepeildatum 2022. Wij vergelijken deze met de kengetallen die wij hebben berekend bij de analyse van het door de gemeente aangeleverde bestand.

Kwaliteitscontroles taxaties en onderlinge waardeverhoudingen

Op basis van het geleverde bestand hebben wij een analyse gedaan aan de hand van de onderwerpen die in het beoordelingsprotocol taxaties courante niet-woningen zijn opgenomen. Wij hebben bij onze analyse naar de volgende onderdelen gekeken:

- juiste uitvoering van de marktanalyse (o.a. gebruik en verwerking huurinlichtingenformulieren);
- totstandkoming kapitalisatiefactor;
- aansluiting van de taxaties op marktniveau;
- consistente ontwikkeling ten opzichte van vorige waardepeildatum;
- onderlinge consistentie van de taxaties van vergelijkbare courante niet-woningen;
- verwerking bezwaren.

Eindoordeel kwaliteitscontroles taxaties

Op basis van een beoordeling van verschillende kengetallen en een toelichting hierop door de betrokken medewerkers komen wij tot het onderstaande oordeel:

Beoordeeld	Bevinding	Oordeel
Aansluiting taxaties op marktniveau	De kwaliteit van de taxaties is voldoende gewaarborgd.	Voldaan aan criteria
Consistentie ten opzichte van de vorige herwaardering	De kwaliteit van de taxaties is voldoende gewaarborgd.	Voldaan aan criteria
Juistheid onderlinge waardeverhoudingen	De kwaliteit van de taxaties is voldoende gewaarborgd.	Voldaan aan criteria